

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

3. Mundus-Mare aquis fallacibus & salsis plenum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

ARTICULUS III.

MUNDUS - MARE

Aquis fallacibus & salsis plenum.

PONENDUM, ut in confesso apud omnes, Christianè,
 secundum pietatem, ex arcanâ Sapientiâ philoso-
 phantes, Mundum hunc esse, velut Mare quoddam, id
 est, congregationem aquarum, ut Mare descripsit Deus,
 Genesis 1. Id declarem, missis subtilitatibus, ex com-
 munitibus quibusdam proprietatibus, quæ Mundo æquè
 ac Mari conueniunt. Imprimis, habet omnis aqua, quod
 per eam videntibus, maiora & pulchriora, quæ oculis
 obijciuntur appareant: litteræ quamvis minutæ & ob-
 scuræ per vitream pilam aquâ plenam, ut majores, cla-
 rioresque cernuntur: poma formosiora, quàm sint vi-
 dentur, si innatant vitro: sidera ampliora per nubem as-
 picienti apparent: quia acies nostra in humido labitur,
 nec apprehendere quod vult, fideliter potest. Id mani-
 festum fiet, si poculum impleueris aquâ, & in illud con-
 jeceris anulum; nam, cùm in fundo jaceat annulus, fa-
 cies in summo aquæ redditur. Denique, quicquid vide-
 tur per aqueum humorem longè amplius vero est. Hinc
 maior redditur Solis imago, quæ in nube humida visitur:
 tum quia in nube illa est aliquid vitro speculari simile,
 quod potest perlucere, tum quia est aliquid & aquæ,
 quod fallaciam caussat.

EADEM est fallacissimi Mundi proprietas. Videntur
 in illo majora omnia, quàm revera sint: honores, divitiæ,
 voluptates, & horum appendices, quæ tanto ambitu

Rr 3 quæ-

quærentur. Ut magna habentur, occupare primum locum in subselliis, conviviis, congressibus, dominari in foro, triumphare in curia, proximum esse Principi, alligare gladium lateri, audiri, audire, monstrari digito, & dicier: hic est ille Doctorum alpha, diuitum betha, Consiliariorum coryphæus. O ignare rerum mundanarum! nescis, nihil te in aquâ cernere, quod nõ fallat oculum ludibrio: nihil aliud aquam, quàm magni corporis umbram mentiri. Non est in aquâ, quantum & quale ostenditur: decipit illa aciem, & mendacio blanditur. Simulacra illa sunt, & inanis verorum corporum imitatio. Frustra tibi blandiris, dum te in littore vides: tuo te metire funiculo. Obliquat aqua faciem insipientium, & in infinitum rem objectam auget, ut humanum habitum excedat, modumque nostrorum corporum. Hoc cum cæteris aquis commune habet Mare.

Istud magis peculiare, quod eius aquæ sunt salæ, propter halitus, qui in terræ finibus inclusi, egressum moliuntur, & ascendentes per aquas, amarore illas inficiunt. Nihil magis proprium est Mundo, cujus aquæ nõ modò sunt salæ, sed ipsa falsugo: in quo nihil dulce, quod non amaritie mixtum: in ipsa dulcedinis mundanæ medulla hæret insita acerbitas, & quidem tanta ac talis, ut nisi Sapientissimus Artifex DEUS actionibus quibusdam, quæ à mundanis appetuntur, & iuuenibus speciosæ suavesque videntur, quia experienciâ carent, condimentum aliquid addidisset, nemo reperiretur, qui iis exercenda operam impenderet, aut non statim fastidiret.

MUNDUS est MARE, Adolescentes, in quo sunt pisces, alii quidem magni, balenæ, dracones, cete, delphini, alii verò exiles, gobii, cuculi, echeneides; sunt etiam mediocres, murænæ, loligines, nulli. Sed unâ omnes in aquâ falsuginis natant, falso humore pascuntur, & sag-

nantur.

nantur. Existimatis fortasse pusillos solùm falsâ perfundiperratis. Convenite Principes, Reges, Imperatores, convenite omnes, quibus omnia ad votum, & supra votum accidunt: quos juvat purpurâ vestiri, auro regi, cothurnatos incedere, servorum turbâ stipari, terras transferre, maria includere, flumina præcipitare, nemora suspendere, acervis auri argentiq; incubare, provinciarum nominibus agros colere, terrarum orbem unico diademate contegere. Convenite hos, dico, & interrogate: dicent, si liberè respondere velint, se sub aquis esse amaris falsisque, lōgè amarioribus profectò aquis *Mara*, & fontibus Iericho. Quod si veritatem fateri detrectēt, inclamabit pro ipsis, & contra ipsos Spiritus veritatis, cujus illa sunt ad hanc rem planè aurea, per Patientem tanquam per Oraculum pronunciata: *Ecce Gigantes gemunt sub aquis, & qui habitant cum iis.* Ubi per Gigantes sensu litterali, intelliguntur monstrosæ magnitudinis pisces; sensu mystico, qui Gregorio Papæ placuit, Mundi hujus magnates, potentes, superbi; qui quo magis aliorum omnium, Vt pusillorum statum, conditionemque superant, eo profundius in falsi maris undis merfi, & iis obruti, graviore curarum multiplicium mole onerantur: ideo gemunt, ut parturientes, & sub aquis ululant. Apparatur quidem illis mille condituris, quibus aviditas excitatur, ad gulam irritandam patina, ut dulcissima videatur, sed nunquam deest qui amaras in illa colocynthitas abscondat, vt exclamare cogantur, *Mors in ollâ, mors in olla. Lib. 4. Reg. 4.* Primus illis bolus saccharo suavior videtur, sed vix ad imum palati descendit, & sentiunt amaricari interiora sapore amarissimo. Dulces erant Amano Estheris Reginae epulæ: at, caue Aman: coquit tibi colocynthidas avunculus Mardocheus, aut potius per hunc Deus. Gustabis dum æmulū adorare cogeris,

& dices: te mori potius velle, quàm sic vivere: dulciorem esse mortis amarorem, amarissima vitæ dulcedine. Fluvialis aqua dulcis est, sed in eâ non nisi pusilli natitant pisces: majores si ingrediantur, nō immorantur, nisi capi velint, vel immori, sed semper ad terminum harum dulcium undarum, id est; salissimas properant.

ARTICULUS IV.

MUNDUS - MARE

Turbidum, tumultuosum, infidum, nauisfragium.

SIT indubitatum, Mundum non Mare solū esse, sed Mare fœdis omnium Satyricorum epithetis infame, procellis ac atrocissimis tempestatibus semper obnoxium. In quo, ut cantat Psalm. ciii. purpuratus Psalmista, *ascendunt montes, & descendunt campi*: id est, ventorum vi attolluntur undæ & fluctus in montium altitudinem, deinde, sternuntur velut in camporum planitiem, & placidissima æquora. Non desunt in hoc Mari æstus perpetui, quibus, siue certis horis intumescit, siue detumescit aliis, semper tamen reciproco cursu & recurso, turbinis instar, concutitur. Spirant continuò in hoc Mari impetuosi flatus ecnephix procellarum genitores, submersionis certissimi indices: dominantur quotidie in gyrum contorti typhones, infallibilis navigantium pernicies, & interitus, qui non vela tantū, sed ipsa etiam navigia contorta frangunt, & ubi luserunt, sorbent. Pervagantur semper in hoc archipelago concitatissimi præsteres, qui proxima quæque non prosternunt solū, sed ambulant quoque; & ipsum hoc Mare concepto igne cupiditatum ad bullientis aquæ naturam redigunt. Maius hic pericu-